

Planeringsförutsättningar (PFÖ) och arbetsplanering – Budget 2025

Utskick PFÖ 2024-05-02

Till: Nämnder och förvaltningschefer

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	3
<i>Direktiv och förutsättningar</i>	3
Att beakta.....	3
Tidplan för strategisk plan och budget 2025 med plan 2026-2027	4
Budgetkorrigeringar budget 2024	4
Investeringar	4
Drift	4
Tidplan.....	4
<i>Planeringsförutsättningar</i>	4
Kapital kostnader	4
Hyror	5
Kompensation för nya lokaler	5
Hyresuppräknig	5
Personalkostnader-löner	5
PO pålägg	5
Inflation.....	6
Resursfördelningsmodell.....	6
Finansförvaltningen	8
<i>Steg för steg</i>	9
<i>Budgetprinciper</i>	9
Taxor och avgifter	9
Drift.....	9
Investeringar	9

Inledning

Vaggeryds kommuns Strategiska plan och budget är kommunfullmäktiges (KF) övergripande styrdokument. Budgeten lyfter fram de mål som är särskilt prioriterade. Övrigt ska utföras som tidigare, enligt gällande lagstiftning och övriga styrdokument.

De mål som KF beslutar om är viktiga för Vaggeryds långsiktiga utveckling. För kommunen innebär det att målen och de ekonomiska förutsättningarna som anges i budget är styrande.

Grundläggande för en god ekonomisk hushållning är en ekonomi i balans och en välfungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet där varje generation bär sin kostnad.

Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget och uppdrag prioriterar nämnder och bolag de mål som riktats till dem från KF. Därtill finns möjlighet att prioritera fler mål från KF eller egna mål som nämnden ser som angelägna att prioritera kommande år.

När varje nämnd tagit beslut om budget tar förvaltningen vid och arbetar in mål och uppdrag i sina verksamhetsplaner. Under 2025 följs budgeten upp till kommunfullmäktige per april (T 1), per augusti via delårsrapport (T 2) och genom årsredovisningen.

I varje nämnd sker en kontinuerlig dialog kring mål, medel och kvalitet. Nämnd skall, inom de mål och ekonomiska ramar som fastställs av KF samt gällande lagstiftning, bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. (Läs mer i regler och riktlinjer för ekonomistyrning antagen i KF den 25 juni 2018).

Direktiv och förutsättningar

Att beakta

Underlaget för PFÖ grundar sig utifrån SKR skatteunderlags prognos per den 2024-04-26 med Vaggeryds befolkningsprognos samt prognosantaganden utifrån cirkulär 24:27 2024-04-26.

PFÖ är preliminärt, då det fortfarande finns en stor osäkerhet om både den ekonomiska utvecklingen och befolkningsutvecklingen. Justering kan behöva göras efter SKR:s skatteunderlagsprognos per augusti om förutsättningarna i den avviker markant från skattunderlagsprognosen per april. Vi kommer följa befolkningsutveckling under 2024.

I PFÖ har inte hänsyn tagits till vårändringsbudgeten då den beslutas först den 12 juni. I flertal fall saknas information om hur medel ska fördelas.

*skolväsendet ska tillföras 500 mnkr men det framgår inte hur medlen ska fördelas.

*avisering om 110 mnkr platser inom yrkesvux, 20 mnkr för SFI samt 150 mnkr för sommarjobb inom kommuner- där fördelningen ej är klar.

Under hösten kommer höstproposition, vilken beaktas under höstens fortsatta budgetarbete.

Tidplan för strategisk plan och budget 2025 med plan 2026-2027

2024-09-26 Budgetberedning

- Redovisning av taxor och avgifter
- Majoriteten budgetförslag presenteras (drift, investeringar, taxor)

2024-10-06 Kommunstyrelsen: Förslaget behandlas

2024-10-28 Kommunfullmäktig: Beslut om budget

Budgetkorrigeringar budget 2024

Investeringar

Enligt dokumentet riktlinjer för investeringsprocessen och lokalplanering har nämnd rätt att ta med kvarstående investeringsmedel till nästkommande år inom mandat period. Detta påverkar innevarande års investeringsbudget (2024). Beslut om budgetkorrigering 2024 kommer tas i juni.

Om behov om utökat investeringsutrymme finns 2024, bereds detta till nämnd och överlämnas till budgetberedningen 22/5.

Drift

Eventuella tilläggsäskande avseende 2024 bereds till nämnd och överlämnas till budgetberedningen 22/5

Tidplan

2024-05-22 Budgetberedning

2024-06-04 Kommunstyrelsen beslutar om budgetkorrigeringar

2024-06-17 Kommunfullmäktige beslutar om budget korrigeringar

Planeringsförutsättningar

Nedan planeringsförutsättningar för budgetarbetet 2025.

Kapital kostnader

Efter att investeringen är genomförd uppstår en kapitalkostnad i driftsbudgeten. Kapitalkostnaden består av avskrivningar och internränta. I Vaggeryds kommun sker ramjustering året efter investeringsåret utifrån faktiskt utfall.

Ökade avskrivningskostnader för 2025 har simulerats fram och budgeterats centralt på finansförvaltningen.

Från 2025 följer kommunen SKRs rekommenderade nivå för internränta. Internräntan för 2025 är 2,5 procent. Den föreslagna internräntan bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader.

Inom avgiftsfinansierade verksamheter såsom Vatten och Avlopp är internräntesatsen samma som för den skattefinansierade verksamheten.

Hyror

Kompensation för nya lokaler

Ramhöjning utgår för del av hyra när lokalen är klar att tas i bruk. Nämnderna erhåller som utgångspunkt 100 procent av lokalhyran. I de fall politiskt beslut fastställer ett effektivitetskrav på hyresnivån innebär det att nämnderna får finansiera med egna medel inom befintlig ram. Eventuell effektivisering krav för hyror görs genom ett avdrag på nämndens ram i budgetprocessen i kommunens så kallade ”steg för steg” modell i kolumnen som benämns med effektivitet. Effektivitetskrav för alla investeringar bedöms från fall till fall. Detta beslut tas senare i budgetprocessen, dvs finns inte med i PFÖ-dokumentet.

Hyresuppräknig

Hyresavtalen uppräknas utifrån KPI i januari året innan. Justeringen för internhyror 2025 uppgår till 5,4 % enligt Statistiska Centralbyrån (SCB), vilket motsvarar utfallet januari 2024 i relation till januari 2023. Total beräknad hyresökning 3 056 tkr. Retroaktiv hyreshöjning för år bakåt i tiden, då höjning inte gjorts får inte förekomma

Nedan listas hyreskompensation för hyresökning 2025, tkr

BUN	1756
KS	122
KoF	313
MoB	10
RT	41
SN	778*
TK	16

*Justering av hyreskompensation kan komma att ske under budgetprocessen, utifrån utredning av vilka hyror som intäktfinansieras respektive budgetfinansieras.

Personalkostnader-löner

I cirkulär 24:27 per den 2024-04-26 presenterar SKR prognos för löneutveckling. Kommunen följer SKR prognos som för 2025 är 3,5 %.

I budget för 2025 beräknas budgetutrymme fram för löneökning om 3,5 % för april till december (9 månader) samt för helårseffekt för 2024 års löneavtal (3 månader). Utrymme för löneökning är budgeterad centralt på finansförvaltningen och fördelas till respektive nämnd när löneöversynen är klar. Avvikelse kan förekomma för specifika grupper och även avtalstider kan variera för de olika fackförbunden.

Helårseffekt för 2024 års löneavtal fördelas ut till respektive nämnd i steg för steg i budget 2025 i slutet av maj 2024, då vi först då har uppgifter om hur 2024 års löneavtal har fallit ut för respektive nämnd.

PO pålägg

Oförändrat PO 2025 dvs 41,7%

År 2024 debiteras ett PO pålägg om 41,7% ut till nämnderna. För att kunna jämföra kostnaderna mer rättvisande mellan åren beslutades att för 2024 behålla utdebitering av PO på 41,7 % då det höga PO för 2024 var tillfällig. Utfallet 2024 är 47,2 %, där mellanskillnad mellan utdebiterat PO-pålägg och faktiskt utfall har budgeterats på finansförvaltningen.

I cirkulär 24:27 per den 2024-04-26 presenterar SKR prognos för PO pålägg 2025, 41,4 %. SKR uttrycker att detta är en preliminär beräkning och att inflationsutvecklingen en faktor som har stor betydelse för kostnaderna

för kommunernas avtalspension. Då detta är preliminär och avviker marginellt från kommunens utdebiterade PO 2024 på 41,7 % behåller Vaggeryds kommun PO **41,7 %** även för 2025.

Inflation

Enligt SKR cirkulär 24:27 beräknas KPIF till 1,6 % för 2025. Avvikelse kan förekomma avseende specifika varor och tjänster.

Resursfördelningsmodell

Olika resursfördelningsmodeller anpassar de ekonomiska ramarna för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasieutbildning, äldreomsorg, individ och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd, LSS- verksamhet och Hälso- och sjukvårdsverksamhet, tekniska nämnden.

Resursfördelningsmodellerna utgår från framarbetad befolkningsprognos för åren 2024-2040.

- Resursfördelningsmodellerna bygger på den befolkningsprognos som Vaggeryd kommun tar fram
- Kompensation utifrån befolkningsförändring
- Ersättning främst beräknat utifrån standardkostnad och utfall

I resursfördelningsmodellerna görs även avräkningar av tidigare års resursfördelning utifrån förändrad befolknings utfall/prognos jämfört med tidigare prognoser.

Exempel: för 2024 års resursfördelning gör preliminär slutavräkning i budget 2025 och slutlig avräkning i budget 2026.

Verksamheter som ligger utanför resursfördelningsmodellerna fångas in genom budgetdialoger under våren.

Totalt har resursfördelningsmodellerna minskat ramarna med -1 200 tkr. Tröskeeffekten 2024 för IFO-modellen är hanterad 2025 dvs kvarvarande belopp är tilldelat.

För BUN tas 50 % av resursfördelningsmodellens ramminskning med 2025, dvs 4 717 tkr av totalt 9 433 tkr. Korrigeringen redovisas i steg för steg under rubriken rättelser

Nedan redovisas resursfördelningsmodellen för 2025 i tkr

Social nämnden

Totalt

Slutavräkning 2022	-102
Slutavräkning 2023	-1 915
Prel avräkning 2024	1 082
Budget 2025	2 701
Summa totalt	1 765

Varav;

ÄO-modellen

Slutavräkning 2022	-102
Slutavräkning 2023	-922
Prel avräkning 2024	65
Budget 2025	1 573
Summa	613

HSV

Slutavräkning 2023	-225
Prel avräkning 2024	-421
Budget 2025	176
Summa	-470

LSS

Slutavräkning 2023	-574
Prel avräkning 2024	-1162
Budget 2025	422
Summa	-1 314

IFO (75% av totalen)

Slutavräkning 2023	-194
Prel avräkning 2024*	2601
Budget 2025	530
Summa	2 937

* resterande belopp 2025 av tröskeeffekt 2024

Barn- och utbildningsnämnden**Totalt**

Slutavräkning 2023	-3 185
Prel avräkning 2024	-8 711
Budget 2025	2 446
Summa 2025	-9 449
I PFÖ 50 %	-4 725

Varav; (obs 50 % ej avdraget)

Gymnasieskolan (16-18 år)

Slutavräkning 2023	-1 220
Prel avräkning 2024	-107
Budget 2025	1 583
Summa	256

Grundskola (7 - 15 år)

Slutavräkning 2023	-1 508
Prel avräkning 2024	-1 280
Budget 2025	4 238
Summa	1 450

Fritidshem (6-12 år)

Slutavräkning 2023	-113
Prel avräkning 2024	-320
Budget 2025	10
Summa	-424

Förskoleklass (6 år)

Slutavräkning 2023	1 160
Prel avräkning 2024	-204
Budget 2025	-1 624
Summa	-668

Förskola (1 - 5 år)

Slutavräkning 2023	-1 504
Prel avräkning 2024	-6 800
Budget 2025	-1 761
Summa	-10 064

Ekonomiskt bistånd 25 % av IFO

Slutavräkning 2023	-65
Prel avräkning 2024	867
Budget 2025	177
Summa totalt	979

TN

Kommunala gator, vägar, torg och hållplatser (program 310)	107
Samhällsservice landsbygd (program 330)	373
Parker och lekplatser (program 411)	300
Summa totalt	780

Finansförvaltningen**Central lönepott 51,8 mnkr**

2024 25,3 mnkr avser 2024 års avtal

2025 26,5 mnkr avser helårseffekt 2024 6,7 mnkr, 2025 års avtal 19,3 mnkr, 9 månader/arvode politisk verksamhet 12 månader

Rättelser -8,5 mnkr avser budget för ta höjd för höga pensions - läggs på kapitaltjänst

Kapital tjänst -2,8 mnkr

Avskrivningar ökning jämfört med prognostiserat utfall 2024 5 mnkr. Preliminär kostnad då avskrivningar också bör simuleras utifrån beslutad investeringsbudget.

Förändring räntekostnader 6 mnkr. Simulering av räntekostnader utifrån omsättning av befintliga lån samt nyupplåning om 50 mnkr per år 2025-2027. Preliminär kostnad du lånebehov måste värderas utifrån beslut om nivå för investeringsbudget

Förändring pensionskostnader utifrån lagd budget utrymme på finanssen -13 mnkr (verklig sänkning ca 31 mnkr)

Rättelse 8,5 mnkr för att täcka gapet mellan lagd budget för pensionskostnader och verkligt 2024. (Detta var lagt i den centrala lönepotten 2024.

Steg för steg

Utifrån ovan förutsättningar har nedan PFÖ för 2025 tagits fram enligt steg för steg modellen.

	1f Budget 2024 Aktuell	2 Resursförd. modeller	3 Kostnadsförändring löner 3,5% fr o m april	4 Struktur- förändring (hyror)	5 Kapital tjänst	6a Politiska prioriteringar ökade	6b Politiska prioriteringar minskade	7 Rättelser	8 Effektivitet 2025	9 Budget 2025 PFÖ
Verksamhetsområde										
Valnämnd	325									325
Revision	900									900
Överförmyndarverksamhet	1 415									1 415
Kommunstyrelsen	72 376			122						72 498
Försörjningsstöd	13 452	979								14 431
Räddningstjänst	16 074			41						16 115
Teknisk nämnd	47 646	780		16						48 442
Miljö- och byggnämnd	5 941			10						5 951
Barn- och utbildningsnämnd	495 382	-9 449		1 756			4 725			492 414
Kultur och fritidsnämnd	37 360			313						37 673
Socialnämnd	323 925	1 765		778						326 469
Central lönepott (id1977)	33 805		26 475				-8 516			51 764
Finansförvaltning	425				-2 802			8 516		6 139
S:a Nämndernas ramar:	1 049 026	-5 925	26 475	3 036	-2 802	0	0	4 725	0	1 074 535

Budgetprinciper

Taxor och avgifter

Lagen säger att taxor och avgifter i grunden ska baseras på självkostnadsprincipen. Detta innebär att kompensation för ökad inflation och räntehöjningar behöver inkluderas i självkostnadsberäkningen inför beslut om nya taxor. Taxor och avgifter fastställs av fullmäktige i oktober.

Nya avgifter och taxor bereds i budgetberedningen i september. En jämförelse med föregående år och med närliggande kommuner ska framgå i de förändringar som presenteras.

Drift

Nämnderna erhåller sina anslag i form av kommunbidrag per nämnd i form av en nettokostnadsbudget. Varje nämnd fördelar anslaget till programområden och till de tillhörande organisatoriska kostnadsenheterna. Detta sker under hösten och beslutas i respektive nämnd senast november/december.

Nämnderna äger rätt att under året göra omdisponeringar inom och mellan sina programområden. Politiska satsningar antagna i kommunfullmäktige inom ramen för strategisk plan och budget inom ett programområde ska prioriteras och får inte omdisponeras för andra ändamål av nämnden. De enheter som inte uppbär något kommunbidrag finansierar sina verksamheter med externa och interna intäkter.

Investeringar

Huvudregeln är att beslut om investeringar och exploateringsprojekt ska gå via budgetberedningen d.v.s. inom ramen för det ordinarie budgetarbetet. För varje investeringsobjekt (id) som äskas ska uppgifter om resultatpåverkan, d.v.s. kapitaltjänstkostnader samt övriga förändringar på driftskostnaderna p.g.a. investeringen tydliggöras i underlaget. På så vis kopplas investeringsutgifterna och driftskostnaderna samman i budgetprocessen.

Se riktlinjer för investeringsplanering [Investeringar och exploateringar - Vaggeryds kommun intranät](#)